

Február

SVIATOSŤ KRSTU

III.

ÚČINKY KRSTU

Všetci rodičia chcú pre svoje dieťa len to najlepšie. Nikto by predsa nepovedal: *Počkáme, kým bude naše dieťa dospelé a bude sa môcť samo rozhodnúť, ktoré potraviny sú dobré pre jeho zdravie; dovtedy mu radšej nedáme nič jesť.* To by malo zaručene tragický koniec. V duchovnom živote sa však presne tak správajú tí, čo nedajú svoje deti pokrstiť. Odopierajú im totiž aj prijatie ostatných sviatostí, ktoré sú pokrmom pre dušu. Milosť krstu je úžasná ponuka Božej lásky, za ktorú chceme nielen ďakovať, ale aj povzbudzovať k nej tých, ktorí jej neprikladajú veľký význam.

Aké sú účinky sviatosti krstu?

- Krstom sa človek stáva Božím dieťaťom tak, že mu je odpustený dedičný hriech a v prípade dospelého katechumena, aj všetky osobné hriechy a tresty – dostáva rúcho nevinnosti.
- Krstom má človek účasť na Božom živote cez milosť posväcujúcu, stáva sa bratom a sestrou Pána Ježiša a živým chrámom Ducha Svätého.
- Krstom sme začlenení do Cirkvi – archy spásy.
- Krst vtláča do duše nezmazateľný znak (charakter).

DEDIČNÝ HRIECH

Jeden z účinkov krstu spočíva v tom, že sa z človeka celkom nezaslúžene sníma dedičný hriech. Čo to ale znamená? Boh stvoril človeka na svoj obraz. Každý sme dostali dôstojnosť osoby. Boh všetko stvoril pre človeka a človek bol stvorený preto, aby slúžil Bohu, aby Boha miloval a aby mu obetoval celé stvorenie. Pokiaľ by boli prví ľudia, Adam a Eva, zotrvali v tom nádhernom spoločenstve s Bohom, človek by nikdy neumrel ani netrpel. V človekovi by bol nádherný súlad vlastnej osoby, krásny súlad medzi mužom a ženou a zároveň medzi človekom a celým stvorenstvom. Toto sa stratilo hriechom našich prarodičov. Tento hriech zasahuje ľudskú prirodzenosť, ktorú pozbavenú prvotnej svätosti a spravodlivosti budú prenášať na všetky pokolenia. Preto sa tento dedičný hriech volá „hriechom“ v analogickom zmysle: je to hriech „zdedený“. (porov. KKC 357,358, 374, 375, 376, 404, 405). Dnes už odhaľujeme veľmi tajomné zákony genetiky a mnohé veci sú pre nás obrovským objavom. Tak môžeme hovoriť o duchovnej „genetike“, ktorá sa tu udiala a prenáša sa.

Krst tým, že dáva život v Kristovi, presnejšie v Kristovej milosti, zotiera dedičný hriech a znova obracia človeka k Bohu. Ale následky tohto hriechu predsa len zostávajú, pretrvávajú, sme oslabení, náchylní k zlému a do konca svojho života sme vystavení duchovnému boju. Teda na jednej strane v žiadnom prípade nemôžeme umenšovať hriech prvých rodičov, v ktorom sme sa všetci narodili, a v ktorom sa rodia všetci ľudia s výnimkou Panny Márie, ale na druhej strane nám treba oslavovať a ďakovať za Božie milosrdenstvo, ktoré sa rozlialo na padnuté ľudstvo v ešte väčšej miere, ako bolo dané prvým ľuďom. Toto je pre nás priam nepochopiteľné. Nádherne to vyjadril svätý Augustín slovami, ktoré poznáme z veľkonočného chválospevu Exultet, ktorý sa spieva alebo recituje na Bielu sobotu: „Ó, šťastná vina, pre ktorú k nám prišiel taký vznešený Vykupiteľ.“

Prečo Boh nezabránil človekovi zhrešiť?

Odpoveď je jednoduchá: Lebo Boh aj v raji rešpektoval slobodu človeka, čo znamená, že človek mohol aj padnúť. V nádherom pláne svojho milosrdenstva Boh robí tak nesmierne nepochopiteľný krok, že poslaním vlastného Syna ponúka človeku oveľa viac zo svojej dobroty a lásky, ako mali prví rodičia Adam a Eva. **Sv. Tomáš Akvinský** píše: „Nič nebráni tomu, aby po hriechu bola ľudská prirodzenosť povznesená k niečomu vyššiemu. Boh totiž dopúšťa, aby sa stalo zlo, aby z neho vyvodil niečo lepšie.“ Víťazstvo nad hriechom, ktoré vydobyl Kristus, nám darovalo lepšie dobré, ako boli tie, ktoré nám odňal zdedený hriech. Ešte viac sme získali!

SYMBOL KRSTU – BIELE RÚCHO

V prvotnej Cirkvi sa sviatosť krstu vysluhovala iba raz v roku – na vigíliu Veľkej noci. Pred krstom sa človek najskôr obrátil na západ, aby sa zriekol zlého ducha. Vyzliekol si staré šaty, čo poukazovalo na zanechanie starého spôsobu života, ale naznačovalo aj počiatočnú jednoduchosť dieťaťa, ktoré sa rodí na tento svet. Potom sa obrátil na východ a vyznal svoju vieru v Boha Otca, Syna a Ducha Svätého. Východná svetová strana je symbolom Krista. Ako slnko vychádza na východe, tak pre kresťana pravým Slnkom je Ježiš Kristus. Preto dlhé stáročia sa kostoly stavali tak, aby boli orientované na východ. Potom bol vo vode krstiteľnice pokrstený a prijal nový odev.

Pokrstení mali v staroveku privilégium nosiť celý týždeň biele rúcho. Preto veľkonočná vigília dostala pomenovanie „Biela sobota“ a druhá nedeľa po Veľkej noci, ktorú my dnes poznáme ako Nedeľu milosrdenstva, sa nazývala „Dominica in albis deponendis“ – Nedeľa odkladania bieleho rúcha.

Svätý Pavol pripomína veriacim v liste Galaťanom: „Všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli“ (Gal 3, 27). Krstná košielka bielej farby vyjadruje svätosť, nevinnosť a vo Svätom písme poukazuje na nebo. Pri premenení na vrchu Tábor odev Pána Ježiša zbelel. Po vzkriesení mladík oblečený do bieleho rúcha zvestuje ženám Ježišovo vzkriesenie. V Jánovej Apokalypse sa o tých, ktorí zomreli mučeníckou smrťou pre Krista, hovorí: „To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi“ (Zjv 7, 14). Biele rúcho je symbolom čistého a svätého života. Je znakom novej dôstojnosti, ktorú sme získali v krste. Stali sme sa Božími synmi a dcérami. Spomeňme si na podobenstvo o márnoträtom synovi (Lk 15). Otec prijal mladšieho brata a prikázal obliecť ho do nových šiat. Znova ho prijal a vrátil mu dôstojnosť syna.

Počas obradu krstu pri odovzdávaní bieleho rúcha kňaz pripomína rodičom, aby slovom a príkladom pomáhali dieťaťu priniesť si toto biele rúcho nepoškvrnené do večného života.

UTEKAŤ PRED HRIECHOM

Aby sme si toto rúcho uchovali čisté, je potrebné sa hriechu vyhýbať tak, ako to raz vyjadrila po krste mladá slečna. Kňaz sa jej pýtal: „Tak čo ti dal krst? Zmenilo sa niečo v tvojom živote?“ – „Áno, žijem celkom ináč. Som tomu veľmi rada.“ – „A môžeš povedať úprimne, hrešila si pred krstom?“ – „Áno, musím priznať, že som hrešila.“ – „A teraz, keď si pokrstená, už nehrešíš?“ Slečna sa na chvíľu zamyslela: „Áno, aj teraz hreším.“ – „Nuž, aký je v tom rozdiel? Zmenilo sa teda niečo v tvojom živote?“ – „Áno, pred krstom som za hriechom bežala, teraz, po sviatosti krstu, pred hriechom utekám.“

BOŽÍ PRÍBYTOK V DUŠI

Milosť to je Boží život v nás, prebývanie Boha v duši človeka. Pri krste túto milosť opäť dostávame do daru a vďaka nej sme schopní začať život nového stvorenia a nasledovať Krista. **Ctihodný Van Thuan**, vietnamský kardinál, vo väzení písal na listy vytrhnuté z kalendára rady svojim duchovným deťom. Na jednom z nich stojí: „*Polož si častejšie ruku na srdce a povedz: ‚Boh je vo mne, je vo mne.‘ Postupne ti Boh dá zakúsiť šťastie tejto prítomnosti.*“

Veľká svätá a učiteľka Cirkvi **Terézia z Avily** takto prežila a opísala Božie prebývanie v duši: „*Keby som skôr spoznala, že tento drobný palác mojej duše je príbytkom takého veľkého kráľa, veru by som ho v ňom nenechala tak často samého.*“

Svätý Otec Ján Pavol II. počas jednej návštevy Poľska pred zástupmi zobral na ruky malé dieťa a s týmto dieťaťom požehnal celý zástup. Samozrejme, že dieťaťko reagovalo po svojom a rozplakalo sa. Svätý Otec povedal: „*Čo plačeš, keď pápež s tebou žehná?*“ Lebo to bola čistá monštrancia prítomného Boha v srdiečku dieťaťa – v jeho duši.

Sr. Janka, ktorá pracuje v materskej škole, sa s deťmi rozprávala o tom, kde všade býva Ježiško. Povedali si, že býva v nebičku, v kostole, ale aj v našom srdiečku. Potom sa dohodli, že si zavrú oči a povedia Ježiškovi, že ho ľúbia. Niektoré deti to povedali aj nahlas, iné potichu. Po malej chvíli sa jedno po druhom začali opäť hlásiť k slovu: „*Ježiško povedal, že aj on ma ľúbi.*“ „*Mne to tiež povedal.*“ „*A mne to povedal 4-krát.*“ „*Mne to povedala aj Panna Mária a svätý Jozef.*“ Pripomínajme si aj my a učme to naše deti, že sme Božím chrámom!

LIST KAROLA VEĽKÉHO GARIBALDOVI

Karol Veľký napísal v roku 804 list Garibaldovi, biskupovi z Liège, a vyzval ho, aby dohliadal na prax krstenia, aby ľudia, ktorí si dávajú pokrstiť dieťa, mali aspoň minimálnu znalosť viery. Konkrétne sa žiada, aby sa vedeli modliť *Vyznanie viery* a *Modlitbu Pána*. List hovorí o zvláštnom prípade: „*Nedávno sme zistili, že na sviatok Zjavenia Pána sa u nás našlo mnoho takých, ktorí chceli, aby ich deti boli pokrstené; prikázali sme ich jedného po druhom starostlivo preskúšať a preskúmať, či poznajú a naspamäť vedia modlitby Pater noster a Credo... A mnohí si nepamätali nič. Prikázali sme teda, že tých treba odmietnuť a že neslobodno prijať ku svätému krstu nikoho bez toho, aby sa vopred naučil modlitby Pater noster a Credo. Dosť sa preto hanbili a chceli prisľúbiť, že ak im bude krst udeľený, mohli by za istý čas zmyť zo seba túto potupu. ... A preto sme stanovili kritérium, dokedy by*

malo byť pozdržané pokrstenie dieťaťa, aby sa stali platným garantom v tejto záležitosti. Takže: buď nájdú človeka poučeného v týchto veciach, alebo budú čakať od Veľkej noci do Turíc, aby mali dost času naučiť sa vyššie uvedené.“ V závere listu Karol slávnostne vyzýva biskupa Garibalda, aby si bol vedomý „toho, čo prináleží ku kňazskej službe: stretnite sa teda s vašimi kňazmi a porozprávajte sa o tom; pozorne hľadajte a skúmajte pravdu v tejto otázke, aby sa nezanedbávalo dielo Pánovo...“ Každý je povolaný zodpovedať sa pred Bohom: rodič dieťaťa, pre ktoré žiada krst, kňaz, povolaný pripraviť ho a vyslúžiť krst, biskup, ktorý koordinuje pastoráciu, a sám panovník, ktorý dohliada na telesné a duchovné zdravie svojich poddaných. A tak nás dávne udalosti Svätej rímskej ríše pozývajú zamyslieť sa nad tým, s akou pozornosťou je dnes zabezpečená príprava na krst.

DUCHOVNÝ OTEC, VĎAKA VÁM...

Church World – Svet Cirkvi priniesol svedectvo manželov pod nadpisom *Duchovný otec, vďaka Vám, že ste nepokrstili naše deti*. Obaja manželia pochádzali z Kalifornie, Frank bol katolík, Lynn nebola pokrstená, sobáš mali v roku 1974 v kostole sv. Františka. Dost často sa sťahovali, lebo Frank bol letcom. Mali dve deti: sedemročného Jarreda a štvorročnú Kelly. Od roku 1974 do roku 1980 neboli v kostole. Z času na čas uvažovali o pokrstení detí, ale nikdy to neurobili. Jedného dňa sa ich zrazu zmocnil strach: Čo ak sa de-

tom niečo príhodi, a neboli pokrstené? Chceli ich dať pokrstiť, lebo o dva týždne sa mali sťahovať do iného mesta. Frank zavolať na faru. Kňaz sa ho spýtal, či chodia do kostola a praktizujú vieru. Frank odpovedal, že nie, načo kňaz priamo odmietol deti pokrstiť a dodal, aby na novom mieste vyhledali kostol, každú nedeľu začali chodiť na svätú omšu a potom požiadali o krst. Frank s manželkou sa nahnevali, cítili sa urazení a nemohli uveriť, že kňaz odmietol ich prosbu. Keď na novom mieste uplynul asi mesiac, Lynn mala veľké problémy s úzkosťou o svoje deti. Jedného dňa to vyvrcholilo až tak, že sa zamkla do svojej izby a plakala. Búchala päťami po stene. V tom okamihu pocítila Boží hlas a upokojila sa. Bol to hlas vychádzajúci z vnútra: *Lynn, už viac nenes toto bremeno. Daj ho Kristovi. Veď kvôli tomu za teba zomrel a on ti odníme toto trápenie*. Začala sa modliť a prosiť ho o to.

Po tejto udalosti poprosila Franka, či by s ňou nešiel budúcu nedeľu do kostola. Odvetil jej, že tiež na to myslel. Nedeľa prišla a oni šli na svätú omšu. Frankovi to urobilo dobre, že bol opäť v katolíckom kostole. Lynn bola vystrašená, ale chcela tam byť. O týždeň prišli znova a sadli si bližšie k oltáru. Tretiu nedeľu sedeli už celkom vpredu. Lynn pozorne prežívala modlitby a spev a ovládol ju taký pokoj, že necítila vlastné dýchanie. Keď sa začala bohoslužba obety, slzy jej stekali po tvári. V tej chvíli spoznala, čo pre ňu znamená Eucharistia a prečo je svätá omša centrom života veriaceho človeka. Keď sa svätá omša skončila, povedala Frankovi, že sa chce stať katolíčkou a chce o tom rozprávať s kňazom. Ešte v tom týždni hovorili s duchovným otcom o krste pre ich deti, o pobirmovaní Franka a o katechumenáte – Lynninej príprave na krst. Každú nedeľu chodievali na svätú omšu a oveľa viac sa venovali svojim deťom. Spôsobilo to zmenu aj v manželstve. Frank a Lynn sa stali voči sebe milšími a bližšími. 1. júla 1982 Lynn bola pokrstená, ich rodina sa stala aktívne veriacou.

Lynn končí svoj list takto: *„Náš príbeh sa začal žiadosťou o krst. Chceme poďakovať duchovnému otcovi, ktorý dokázal povedať nie, pretože to nás priviedlo k tomu, čím sme teraz. Spoznali sme, že sviatosť znamená zomrieť a povstať k novému životu s Kristom, k životu, ktorý sa zakladá na viere, spoločenstve veriacich a hlbokkej láske k Bohu. A to sa s nami stalo.“*

KONKRÉTNE KROKY

- Na znak toho, že sme sa pri krste stali Božím dieťaťom a získali nový život, si môžeme každý mesiac v deň svojho krstu vykonať svätú spoveď. Tak, ako sme pri krste zomreli hriechu, tak chceme od tohto dňa začínať vždy znovu s pomocou Božej milosti premáhať seba a víťaziť nad hriechom.
- Viete, v ktorom kostole ste prijali krst? Ak ste tam už dávnejšie neboli, nájdite si čas navštíviť tento Boží chrám, ak je to možné.
- Pomodlite sa tento mesiac častejšie za kňaza, ktorý vám udelil sviatosť krstu, za krstných rodičov a za všetkých svedkov vášho krstu.
- Prečítajte si úryvok z Pavlovho Listu Kolosanom 3, 1-17 a porozprávajte sa o jeho význame. Pavol nás povzbudzuje: „*Oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť.*“
- Vydávajte vo svojom okolí svedectvo o dare sviatosti krstu. Porozprávajte napríklad niekomu o tom, prečo je krst dôležitý a čo to pre teba znamená, že si pokrstený.

NA PREHĽBENIE TÉMY

Katechizmus Katolíckej cirkvi: <https://dkc.kbs.sk/dkc.php?in=kkc1212>

Katechézy o sviatostiach: <https://www.youtube.com/@Katechezy>

3MK - 3 minúty katechizmu: https://www.youtube.com/watch?v=_gfwSqeIUBA&t=2s